

Ker so prekinjene tudi brzojavne in telefonske zveze, je odšla še-le pozna pomoč v najbolj

Domače vesti

Zopet zaplenjeni Včerajšnje izdaje našega lista je cenzura zopet zasegla. Povod za to ji je dala

notica, ki je razpravljala o premostitvi učiteljske Hrešćaka iz Lokve v logaški okraj. Ta zaplemba nas poučuje, da se je začela napenjati ostra struna na proti našemu listu in bomo morali izpregovoriti o tem posebno besedo naši javnosti, posebno dopisnikom in -solrudnikom.

Razumite vendar! Pod tem naslovom piše »Goriška Strazha« nastopne umestne besede: Zastonj je klicati narodu: bodi dober, bodi pridn, bodi miren! — pri tem pa mu je jemati pravice, zapirati mu sole in ga pritiskati ko sužnja k tlom takolati mu sale zmanjkulj Narod je na svetu zato, da živi, da se svobodno kulturno in gospodarsko razvija in dvigne! Tega ne prosimo več, do tega življenja imamo pravico, zato zahtevamo, to tudi mi Slovenci na tem zasedenem ozemlju! Zahtevamo avtonomijo, zahtevamo svoje pravice, svoje sole! Zahtevamo, da nam vlad a prihodnjim šolskim letom odpre zopet vse naše slovenske in hrvaške ljudske sole, da nam odpre slovenske gimnazije in učiteljišče v Gorici, da nam odpre hrvaško gimnazijo v Pazinu, da se odprejo vse slovaške šole, ki smo jih imeli v Trstu! Zahtevamo, naj vlad ukrene vse potrebno, da se vse ono učitelstvo, ki je bilo prisiljeno zapustiti svoja mesta, povrne in da se mu zagotovi, da se ga ne bo prežanjalo! Plačujemo davke, toda ne zato, da bi z njimi raz

narodovali svoje otroke, da bi napravili iz njih odpadnike, ampak zato, da jim damo duševno bra

Eden bolj prepreden kot drugi. Pred kratkim smo opozorili v našem listu naše čitatelje, posebno delavske sloje, v katerih štejejo (in to poudarjamo s ponosom) več odjemalcev, kot bi se to komu dalo padlo, na nenavadno zvit manevar, ki so ga izvedli tukajšnji socialistični voditelji z zadnjo političnim stavko. Proč z vojaškim sodiščem, proč z izrednim

klic na jeziku. Kar jim je bilo v srcu si namreč nis-
unali sami povedati, vsaj ob časi stavke ne. Za-

pa so dobili takoj rešitve, ki so jim pomagali iz zadrege, nekake republikance ali mazziniane, ki so izrekli usodopolno besedo in povedali, za kaj se je šlo: Za aneksijo!

Sedaj pa se je oglasil drugi modrijan, sirov naj bolj odkritosrčen med vsemi njimi, namreč italijanski poslanec Alessandri, ki je objavil v véro nem o "Lavorator della Sera" kratek ali jasn članek o vprašanju obinskih volitev v Julijemski Prtoriju. V tem svojem članku, ki nosi naslov "Petaliglar la testa al toro" (Da se biku odreže glava), naznanja poslanec Alessandri, da je postal socialistični skupini v italijanskem parlamentu zakoniti načrt o obinskih volitvah v naših deželah. Bistvo rečenega načrta je formuliral imenovani poslanec tako-le: "Vlada je pooblašena sklicati po-

tom odloka glavnega civilnega komisarijata v dveh mesecih po razglasitvi pričujočega zakona, prebivalce Julijskega Primorja, naj si izvolijo občinske

Poslanec Alessandri je hotel na ta način najprej reševati, pri kateri bi bil volk sit in koza cela. Takšen zakon ne bi se po njegovem mnenju protivil mednarodnemu pravu, na drugi strani bi se za dovolj »splošna želja« širokih mas v naših deželah. Samo eno stvar je treba naglasiti z ozirom na takšno predravnitev poslanca Alessandrija: nam

reč da je ta »splošna želja«, ki da je dobila svo
izraz v zadnjo politično stavko, le zelo problema

tične vrednosti, kajti niti ves organizirani proletarijat ni hotel iti v boj za te fantazije, njegove in njegovih juljskih tovaršev, ki so na krmlivo socializma in proletariata, ki so se razpršili po vseh delih najljudstvene stranke. O tem nam svedoči izgovor od 6-7 tisoč organiziranih delavcev iz Delavske zbornice, ki so se na 1. junija 1920 razpisali na glasne posledice zadnje stavke.

Strinjamo pa se z g. poslancem popolnoma, v kolikor se tiče njegovega nastopa proti sedanjemu oblastnikom in še posebej proti njihovim izgovorom, s pomočjo katerih skušajo odkloniti in odklanjajo že vnaprej vsako idejo o občinah in drugih volitvah. Tudi njegovi vici o raztegljivosti mednarodnega prava so popolnoma umestni, saj italijani vemo, da se visokopostavljeni „fanti“ salamele

sko malo brigajo za nje, kadar jim je na poti. Dalje je zelo dragocena tudi njegova ugotovitev, da so naši sodarji oblastniki boljše volitev v naših kra-

[illegible]

niti en hip ter bi takoj pripravila vse potrebno za občinske volitve, samo ko bi ji vodstvo socialistične

čne stranke moglo prepričati, da bodo rezultati zares rdeči. Ali to ni gotovo, to ni niti verjetno in to v gladi dobro ve. In od tod tudi obotavljanje in nadaljevanje absolutističnega gospodovanja.

Ce propade njegov zakonski načrt, se bo torej imel g. poslanec zahvaliti za fjaško celino le strahu pred drugimi barvami in ne pred rdečo. Sicer pa bi mu bil fjaško zaslužena lekcijska tuda iz drugih razlogov, radi katerih bi inilsko prebivalstvo ne mo-

glo potočiti niti ene same solze. G. Alessandri pri-
znava namreč odkrito in prikrito, da je njegov za-

Ob koncu naj opozorimo g. poslancu, ker se dela nevednega, da imajo naše dežele (Trst, Goriška in Istra) svoje dolocene ustave, dolocene in občinske. Tudi mi se počemo delati velike na polju mednarodne pravice, ki je naša dolžnost, da se držimo.

rodnega prava, toda toliko bo menjša že res, da
bi se zasedbena oblast gotovo stokrat manj pre-
gredila proti temu pravu, ko bi odredila (v svojem

lastnem ali v imenu entente, kakor li že vest va-
levala), naj se ljudstvo vlada po teh ustavah in po
teh volilnih redih do »nadalinje naredbe«, kot pa
bi se pregrešila, če bi uvedla pred rešitvijo terito-
rijalnih vprašanj kake popolnoma nove zakone.

